

Representantforslag nr. 9

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Børge Brende, Harald Victor Hove, Torbjørn Hansen og Elisabeth Røbekk Nørve

Dokument nr. 8:9 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erna Solberg, Børge Brende, Harald Victor Hove, Torbjørn Hansen og Elisabeth Røbekk Nørve om strategi for bygging av kraftlinjer

Til Stortinget

BAKGRUNN

En mer sårbar kraftforsyning de senere årene der forbruket av elektrisk kraft har økt betydelig mer enn kraftproduksjonen, har ført til en betydelig underbalanse i kraftforsyningen i deler av landet. Dette gjelder særlig Midt-Norge, som kan stå overfor en svært anstrengt forsyningssituasjon om noen år, men også for eksempel Bergensområdet. En strammere kraftbalanse har ført til økt behov for kraftoverføring mellom ulike deler av landet, så vel som mellom Norge og utlandet. Økt utbygging av overføringsnettet for elektrisk kraft innenlands og i overføringene til utlandet er helt nødvendig for å sikre et godt fungerende kraftmarked og en sikker kraftforsyning i årene fremover.

Samtidig skaper planer om bygging av nye kraftlinjer konflikter i forhold til lokalbefolkningen mange steder, blant annet på Sunnmøre, i Sogn og Fjordane, langs Hardangerfjorden og i Setesdalen. Her er det planlagt kraftlinjer gjennom verdifulle, ofte vernede, naturlandskap, blant annet i nærheten av Nærøyfjorden og Geirangerfjorden, som begge to er innlemmet i FNs eksklusive verdensarvliste. Norges fjordlandskap har dermed både nasjonal og internasjonal interesse, noe som skulle tilsi ekstra vern av disse områdene. Det reageres mot bygging av mange store master gjennom naturskjønne områder som er populære for både tilreisende og lokalbefolkningen. Mastene vil være 25-45 meter høye, og gå i ca. 40

meter brede kraftgater hvor vegetasjonen er ryddet vekk. Bare i Sogn og Fjordane og i sørlige deler av Sunnmøre vil dette til sammen dreie seg om noe slikt som 300 km høyspentmast. Turistnæringen, lokalbefolkningen, friluftsutøvere, hytteeiere og naturvernere er imot.

Det er derfor svært viktig å komme frem til en god strategi som kan forene behovet for en sikker kraftforsyning med å ta vare på verdifulle naturverdier, og som har bred forankring i befolkningen i de berørte områdene. Viktige avveininger her er trasévalg, kabel under jorden eller på sjøbunnen, fremfor kraftlinjer i høyspentmaster over bakken, og valg av lokalisering av kraftproduksjon som kan begrense behovet for kraftoverføring mellom ulike deler av landet.

Behovet for kraftlinjer mellom ulike landsdeler hadde blitt redusert dersom flere prosjekter for lokal kraftproduksjon var blitt realisert. Ett eller flere gasskraftverk i Midt-Norge hadde redusert behovet for kraftlinjer til denne regionen fra andre deler av landet. Lokal produksjon av fornybar energi, slik som småskala vannkraft eller vindkraft kunne ha redusert behovet for nye kraftlinjer. Dessverre har Regjeringen hittil ikke maktet å løse ubalansen i kraftforsyningen i Midt-Norge, og har stanset planene om et moderne gasskraftverk på Tjeldbergodden i Møre og Romsdal. Regjeringen har videre vraket grønne sertifikater, og i stedet innført en alternativ støtteordning med et beløp som har vist seg ikke å være tilstrekkelig til å utløse det potensialet forslagsstillerne vet finnes innen bl.a. småskala vannkraft og vindkraft. Regjeringen har heller ikke maktet å fjerne de byråkratiske hindringene i forhold til småskala vannkraft, slik som en uakseptabel lang behandlingstid for søknader om utbygging hos Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Derfor har så langt veldig mange fornybare prosjekter i Distrikts-Norge ikke blitt realisert, og behovet for nye kraftlinjer har økt.

Beriktiget

Det er store verdier for samfunnet som vil bli berørt ved valg av ulike alternativer, både i økonomisk og miljømessig forstand. Kabling under jorden eller på sjøbunnen fremfor kraftlinjer vil kunne øke utbyggingskostnadene betydelig, opp mot 10 ganger. Kabling kan også medføre naturinngrep i form av grøfter og anleggsveier. Samtidig vil flere av de planlagte kraftlinjene gå gjennom våre mest verdifulle naturverdier, med bl.a. stor økonomisk verdi for turistnæringen. Disse miljøverdiene må innarbeides i de totale kostnadene ved valg mellom ulike alternativer.

Det er derfor viktig at Stortinget får anledning til en bred debatt om ulike strategier for en sikker og kostnadseffektiv kraftforsyning i alle deler av landet, samtidig som verdifulle miljøverdier ivaretas. Ikke minst er det viktig på bakgrunn av det omfattende engasjementet planene om nye kraftlinjer har utløst i befolkningen i flere deler av landet.

Energiforvaltningen har i samarbeid med miljøforvaltningen utarbeidet gjeldende forvaltningsstrategi for miljø og estetikk i kraftledningssaker. Forrige gang Stortinget behandlet miljø og estetiske hensyn ved bygging av kraftlinjer, var under behandlingen av St.meld. nr. 19 (2000-2001) Om endringer av løyvingar på statsbudsjettet for 2000 m.m. under Ol-

je- og energidepartementet i desember 2000. Stortinget vedtok den gang en strategi som gikk ut på at bruken av kabling på høyere spenninger skal være restriktiv, men kabling utelukkes ikke på delstreknin-ger hvis sterke miljöhensyn taler for det. Med de nye planene for omfattende utbygging av kraftnettet og det betydelige engasjement dette har ført til lokalt, er det på tide at Stortinget på nytt tar en strategisk debatt om utbyggingen av kraftnettet her i landet. Forslagsstillerne anmoder derfor Stortinget om å be Regjeringen så snart som mulig legge frem en sak for Stortinget om dette.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen senest i vårsesjonen 2008 fremme egen sak for Stortinget om hvordan en kan øke lokal kraftproduksjon for å redusere behovet for store naturinngrep ved høyspentledninger, samt alternative løsninger med kabling / sjøkabel i spesielt utsatte områder.

5. oktober 2007